

Rozsudkem ze dne 23. srpna 1928 bylo manželství stran rozloučeno z viny obou manželů. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se manžel na manželce, by bylo uznáno právem, že nárok manželčin z rozsudku ze dne 28. února 1923 na placení výživného zanikl. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** žalobu zamítl, **o d v o l a c í s o u d** uznal podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání vrcholí v tom, že rozsudek, jímž manželství stran bylo rozloučeno, není skutečností, zrušující nárok manželky na výživné podle pravoplatného rozsudku, že žalobce mohl by se sice domáhati zrušení toho rozsudku, avšak to že by musil učiniti zvláštní samostatnou žalobou, neboť uplatňovati zánik nároku takového žalobou o nepřipustnost exekuce podle § 35 ex. ř. prý nelze. Proč však to nelze, proto to žádných platných důvodů neuvádí. Práví jen, že prý v oné zvláštní samostatné žalobě musela by býti po případě řešena i míra zavinění stran, což prý v opozičním sporu není možno. To však jest důvod mylný, neboť otázka viny na rozluce byla rozřešena již rozsudkem vyslovujícím rozlučku z viny obou stran a na míru této viny podle § 1266 obč. zák. nijak nepřijde. A ostatně, i kdyby přijíti mohlo, jako že vskutku nemůže, proč by se otázka ta nemohla řešiti v tomto opozičním sporu, ano v každém sporu možno a nutno řešiti všechny otázky pro nárok v něm uplatňovaný rozhodné? Avšak to právě je to, že toto pro tento spor a tento návrh t. j. pro obor § 1266 obč. zák. rozhodno není, ježto předpis ten dává návrh na »dostiučinění«, v němž se kryje právě zejména návrh na výživné manželčino, jen straně nevinné proti vinné, takže při obapolné vině nároku toho vůbec není. Také to, co dále praví, že se rozlukový rozsudek nezabýval vůbec otázkou výživného, jest zcela nerozhodné, neboť, kdyby se jí byl zabýval a byl ji řešil, nebylo by třeba tohoto sporu, ale právě, že se jí nezabýval a ji neřešil, musil se žalobce řešení domáhati tímto sporem. Dovolatelka stále opakuje, že rozsudek vyslovující rozlučku manželství není skutečností zrušující její vyživovací nárok, avšak nelíbí-li se jí toto pojetí, jest připomenouti, že její nárok na výživné zrušen jest vlastně rozlukou nastalou z viny obou stran, tedy také z její, a že je to jen metonymie, když se praví, že zrušen jest rozsudkem rozlučku tu vyslovujícím. Jako však každá metonymie, je i tato zcela neškodná, a v takovém případě, jako zde, kde rozlučka musí vždy býti nějakým soudním výrokem vyslovena, docela oprávněná. Rozlučka z viny obou stran, tedy také z manželčiny, jest skutečností manželčin nárok na výživné zrušující, jak právě § 1266 obč. zák. dokazuje, a právem tedy má tu průchod opoziční žaloba podle § 35 ex. ř.

Čís. 10037.

Byla-li před válkou pronajata část pozemku, na níž si nájemce postavil fotografický atelier, s tím, že po skončení nájmu bude promají-

matel oprávněn převzít od nájemce atelier za určitou tehdy ujednanou cenu, nebyl nájemce po skončení nájemní doby oprávněn požadovati od pronajímatele za převzetí atelieru vyšší úplatu vzhledem k změněným měnovým poměrům.

(Rozh. ze dne 25. června 1930, Rv II 713/29).

Roku 1907 pronajal žalovaný žalobci na dobu dvaceti let část zahrady. Za první rok ujednáno nájemné 100 K, za ostatní léta 168 K ročně. Do smlouvy bylo pojata ustanovení, že žalovaný bude oprávněn odkoupiti od žalobce za 1920 K atelier, postavený žalobcem v najaté zahradě. Po projití nájemní doby domáhal se žalovaný vyklizení atelieru a nabízel zaň žalobci 1920 Kč. Ježto se žalobce zdráhal tento peníz přijati vzhledem k nynější vyšší ceně atelieru, již udával na 18.823 Kč, složil žalovaný 1920 Kč na soudě. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení 18.823 Kč proti odevzdání atelieru. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** žalobu zamítl. **D ů v o d y :** Výslechem soudních znalců stavitelů jest sice zjištěno, že náklady na zbudování atelieru činily svého času asi 2.283 K 68 h, kdežto nynější jeho cena jest 13.700 Kč. Avšak závazek žalované strany ze smlouvy byl v nájemní smlouvě předem pevně ujednaný, podle doslovu odstavec VI. zřejmě v zájmu sama žalobce tak, by neutrpěl, vynaloživ na pořízení atelieru náklady v ceně smluvními stranami na 1920 Kč tehdy dohodnuté, újmy, až po uplynutí smluvní doby majitelce pozemku atelier přenechá. Podle § 6 zákona ze dne 10. dubna 1919 čís. 187 sb. z. a n. plní se závazky, znějící na koruny rakousko-uherské měny, které jsou splatné v oblasti Čs. státu, v korunách československých, při čemž se počítá 1 Kč za 1 K rakousko-uherskou. V souzeném případě jde o takovýto závazek a nemůže si tudíž žalobce činiti nárok na valorisaci své pohledávky co do výše předem přesně ujednané. Že žalovaný podle souhlasného udání stran požaduje za pronájem atelieru nyní měsíčně 500 Kč, což dřívější celoroční pacht několikeronásobně převyšuje, vysvětluje se nynějšími změněnými drahotnými poměry, za nichž k nové nájemní smlouvě má dojiti, neděje se to však ke škodě žalobcově, který po celou smluvní dobu přes to, že se již za války poměry značně změnily, atelieru užíval za předem ujednanou nízkou cenu. Nabyli-li svého času žalobcem poměrně levně zbudovaný atelier mezitím ceny, o které smluvní strany při uzavírání smlouvy neměly tušení, stalo se to pouhou náhodou, jejíž příznivé nebo nepříznivé následky nese podle § 1311 obč. zák. vždy ten, v jehož jmění se náhoda stala. Platnost smlouvy ze dne 18. listopadu 1907 nutno posuzovati podle doby jejího uzavření a podle tehdejších poměrů. Nelze zajisté tvrditi, že se tato smlouva přičila dobrým mravům, a že v důsledku toho jest snad neplatná. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y :** Není tu nesprávného právního posouzení zjištěných skutečností. Právem soud první stolice poukazuje k zákonu ze dne 10. dubna 1919 čís. 187 sb. z. a n., který valorisaci nezavádí a nepřipouští. Nelze souhlasiti ani s dalším názorem odvolatelovým, že jest

žalovaný obohacen anebo že jeho nárok, by mu byl atelier přenechán za smluvně stanovenou cenu, odporuje dobrým mravům. Žalovanému se v podstatě dostane toho, nač podle smlouvy má nárok, a soud první stolice správně dovozuje, že se tak neděje na úkor žalobcův. Žalobce nemůže žádati, by na jeho závazky položeno bylo jiné měřítko než na jeho nároky, a marně poukazuje k tomu, že nájemné platil jen za používání zahradní plochy a že proto od něho zvýšení nájemného pro změněné poměry požadováno býti nemohlo, an sám připouští, že účinek poměrů vyvolaných válkou byl všeobecný. Zůstal-li tedy při nezvýšeném nájemném po celou dobu nájemného poměru, nemůže právem z důvodu mravnosti žádati zvýšení na pořizovací náklady, které učinil před válkou ve staré měně. Nemůže tu tedy býti řeči o nemožnosti plnění ve smyslu § 1447 obč. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc správně po právní stránce, neboť hledíc k § 6 zákona č. 187/19 nemohl jinak než zamítnouti žalobu. Podle nájemní smlouvy šlo o závazek znějící na koruny rakousko-uherské měny splatné v oblasti československého státu. Toto zákonné ustanovení nedovoluje výjimku, pokud nebyla stanovena výslovně zvláštními předpisy, jak tomu bylo při poměrech pachtovních, při cenách elektrické energie a plynu a j. Těchto zvláštních předpisů nelze užiti ani obdobně na sporný závazek. Vývody dovolatelovy co do nájemného nyní požadovaného byly vyřízeny správně nižšími soudy a stačí poukaz na příslušné důvody obou rozsudků.

Čís. 10038.

Výkaz nedoplatků k podpůrnému úrazovému fondu báňského revíru potvrzený báňským revírním úřadem jest exekučním titulem podle § 1 č. 13 ex. ř.

(Rozh. ze dne 26. června 1930, R I 217/30).

Vymáhající strana, Spojený báňský revír v M., podala u krajského soudu v M. jako soudu exekučního exekuční žádost, k níž připojila výkaz nedoplatků povinné strany k podpůrnému úrazovému fondu vymáhající strany, jehož správnost, právní moc a exekuční způsobilost byla potvrzena báňským revírním úřadem v M. a navrhla, by jí podle tohoto výkazu byla povolena k vydobytí těchto nedoplatků exekuce vnuceným zřízením zástavního práva na horních nemovitostech povinné strany. P r v ý s o u d návrhu vyhověl, kdežto r e k u r s n í s o u d návrh zamítl, vycházející z toho hlediska, že prý výkaz není žádným z exekučních titulů v § 1 ex. ř. vytčených.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.